Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 97 (4733)
СУББОТО
майн
19
1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Партиин хүтэлбэри доро, нүхэр Сталинай ударидалга доро, тэрэнэй сэсэмэргэн захяа заабаринуудые дүүргэжэ, советскэ арад хадаа дайн сэрэгэй ушаруулһан шархануудые тон богони болзор соо эдэгээхэ, манай агууехэ советскэ гүрэнэй сэрэгэй-экономическа хүсэн шадалые саашадань бүхэжүүлхэ ябадалые түйлахань лабтай. (Ц. О. „Правда").

Ленин—Сталинай парти болбол манай илалтые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ мүн

Манай илалтын ехэ баярай алдарта үдэрнүүдтэ агууехэ большевигуудай [illegible]. Ленин—Сталинай партида түүхэтэ баясхалан хүргэһэн [illegible] советскэ хүнүүдэй [illegible] зүрхэн дүүрэнхэй. Тэрэнэй хүтэлбэриин ашаар манай орон хадаа германска империализмда эсэргүү хэсүү шанга ба хүшэр хүндэ тэмсэл сооһоо түүхэтэ илалтануудые түйлан гараба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн манай дүүрэн илалтаар түгэсэбэ. Советскэ гүрэн болбол өөрынгөө хэмжээнэй талаар үзэгдөөгүй ехэ дайн сэрэг хэжэ, гитлеровскэ Германиие илажа гараа. Германска арми буу зэбсэгээ хуряаба. Манай ороной арадуудые богоол зарса болгохо ба үгы хэхэ гэжэ һанаһан шэрүүн муухай ба хүсэтэй дайсан үбдэг дээрээ һүхэржэ, үнэһэн тобориг болоо.

Советскэ гүрэнэй хүсэн шадалай айхабтар ехэ булагынь большевигуудай парти болоно. Нүхэр Сталинай хүтэлбэрилжэ байһан парти хадаа немецко-фашистска булимтаргашадта эсэргүү арадай тэмсэлэй программые зохёожо, гитлеровскэ Германиие бута сохихо ябадалые эмхидхээ.

Большевигууд хадаа Эхэ ороноо сүлөөлхэ гэһэн үндэр дээдын үзэл бодолоор, немецкэ империализмда эсэргүү арюун нангин, үнэнтэ зүб дайнай үзэл бодолоор арад түмэниие зоригжуулһан байна. Героическа Улаан Армиин зэргэдэ, арадай ополчениин отрядуудта коммунистнууд эхин түрүүлэн жагсажа, партизанска отрядуудай араг яһаниинь болоһон. Сэрэгэй үеын хүндэ бэрхэшэлнүүдые дабажа, хаа-хаанагүй зоримгой ябадалай, жаяг заршамай, ами бэеэ хайрлахагүй ажалай үльгэр жэшээ харуулан, советскэ предприятинуудые дайсанһаа аршалһан ба шэнэ тазарта тэдэнэрэй үргажа бодохо ажалые хүтэлбэрилһэн байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ бэелүүлһэн большевистскэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэ хадаа тэрэнэй эртын хамаг бүхы ажал-ябуулгатай нягта холбоотой байха юм. Манай арад хадаа дайн сэрэгэйшье үдэрнүүдтэ өөрынгөө хуби заяаа Ленин—Сталинай партида найдаа юм, ушарынь хадаа, түс парти болбол ажалшадай эрхэ сүлөө ба зол жаргалай түлөө, арадай ашаг туһын түлөө хододоо зоримгойгоор ба шаламараар тэмсэһэн байна. Партиин эрхим хүбүүд хадаа хаанта реакцида эсэргүү хатуу шэрүүн тэмсэл соо, гражданска дайнай тулалдаануудай газар дээрэ арад түмэнэй түлөө ами наһаа үгэһэн байха юм, тэдэнэр хадаа манай Эхэ ороной экономическа бадаралтын түлөө, тэрэниие хүсэн түгэс социалистическэ гүрэн болгон хүгжөөхын түлөө шударгуу ба шэн зоригтойгоор тэмсэһэн байна. Большевистскэ партиин сэсэмэргэн политикын ашаар дэлхэй дээрэ эгээл түрүү болохо социалистическэ байгуулалта манай орон дотор илаа һэн. Социалистическэ байгуулалтын ашаүрэнь манай илалтын шиидхэхы условинь болоjо үгэһэн байна.

Нүхэр Сталин болбол советскэ хүн бүхэндэ мартагдахагүй 1941 оной июлиин 3-да хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо большевигуудай үльгэр жэшээе халан абажа ябахыень олон миллион советскэ хүнүүдые уряалаа бэлэй. Тэрэнэй гол шанар хадаа «эрэлхэг зоригтэмсэл хэхэдээ айхые мэдэхэгүй, манай Эхэ ороной дайсадта эсэргүүсэн арадтаяа сүг хамта тулалдахаар бэлэн байха ябадал болоно» гээ һэн. Манай орон дотор героизм гаргаха ябадал ниитын хэрэг болоо. Энэ хадаа большевигуудэй партиин агууехэ габьяань мүн.

Парти болбол дайсаниие сэрэгээр бута сохихо хэрэгые советскэ патриодуудай героизм ба шэн габьяа гаргаха ябадалтай дэлхэй дээрэ эгээл эрхимээр эмхидхэн зохилдуулжа шадаа. СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдые байгуулха, бүхэжүүлхэ ба дайшалхы бэлэдхэлыень нарижуулха талаар партиин гаргаһан тон ехэ оролдолгонуудай эсэстэ Эхэ оромнай манай арадай агууехэ социалистическэ түйлалтануудые аршалан хамгаалжа ба Советскэ Союзай гүрэнэй интересүүдые хангажа шадаха эрхим зэргын кадрова армитай болоо. Улаан Арми болбол илалта түгэс сталинска стратегеэр, өөрынгөө сэрэгэй шадабаряар, өөрынгөө оньһон түгэлдэр зэбсэгээр дайсаниие илажа гараа.

Советскэ арад хадаа гитлеровскэ Германиие сэрэглэжэ илаһан ябадалаараа большевигуудай партида, парти ба арадай вождь нүхэр Сталинда уялгатай байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай жэлнүүдтэ партиин хэһэн эмхидхэлэй хүдэлмэри тон ехэ. Тэрэнэй зорилгонуудые нүхэр Сталин тодорхойлжо гартаһан байгаа. «Хамаг юумэеэ фронтын туһада ба дайсаниие бутасохихо ябадалые эмхидхэхэ зорилгонуудта зорюулан, бүхы ажал хүдэлмэрээ сэрэгэй ёһоор шэнэдхэн табиха» хэрэгтэй байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайн хадаа дэлхэй дээрэ байһан нэгэшье гүрэнэй хэзээдэшье шиидхээгүй байһан тиимэ зорилгонуудые манай ороной урда табиһан байна. Хэдэн мянгаад заводууд өөрынгөө һууринуудһаа нүүлгэгдэһэн. Большевигууд тон ехэ хэмжээнэй нүүдэлые (эвакуациие) хүтэлбэрилөө. Тэрээнтэй нэгэн хамта шэнэ баригдануудурганөөр дэлгэрүүлэгдэһэн байгаа. Шэнэ металлургическа заводууд, шэнэ домено печьнүүд Уралда, Сибирьтэ, Дундада Азида баригдаһан байгаа. Зүүн зүгтэ шулуун нүүрһэнэй хэдэн зуугаад шэнэ шахтанууд хүдэлмэрилдэг болоо. Парти болбол энергетическэ хүсэн тэжээлые улам ехэ болгохын түлөө эсэшэгүй сусашагүйгөөр тэмсэһэн байна.

Хизааргүй ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэри мүн хүдөө ажахы дээрэшье хэгдэһэн юм. Парти болбол колхозно байгуулалтын тон ехэ бүлюү байдалда түшэглэжэ, арми ба гүрэниие таряагаар, ажаүйлэдбэриие түүхэй эдээр хангажа байһан советскэ таряашадай героическа ажалые эмхидхэһэн байна.

Эдэ бүхы хадаа партийна организацинуудай хүтэлбэри доро болото дээрээ бэелүүлэгдэһэн, гүйсэдхэгдэһэн байха юм. Хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигенци хадаа агууехэ ажалай габьяануудые гаргажа, унаһан малгайгаа абангүйгөөр, тон ехэ патриотическа урма зоригтойгоор ажаллаһан байна. Тэдэнэй оролдолгонуудые парти хүтэлэн ябуулаа. «Партиин эмхидхэлэй ажал хадаа дайсаниие бутасохихо хэрэгтэ манай хамаг бүхы хүсэ ба зэвсэг хэрэгсэлые зорюулжа, советскэ хүнүүдэй бүхы хүсэлэлгые нэгэдхэһэн ба ниитын зорилгодо шэглүүлһэн байна»—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ.

Парти болбол гүрэнэй бүхы ажахые үзэгдөөгүйгөөр шэнэдхэн байгуулха зорилгые бэелүүлжэ, сэрэгэй үйлэдбэриие хэлбэришэгүйгөөр дэлгэрүүлхын, дээшэлүүлхын түлөө тэмсэһэн байна. Парти болбол үйлэдбэриин түрүү аргаметодуудые, нарин нягтаар арьбалха ябадалай түлөө тэмсэлые өөрынгөө бүхы авторитедээр дэмжэһэн, оньһон ба уралан нарижуулгые үргэдхэһэн байна.

Дайнай дүрбэдэхи жэлдэ энэ агууехэ хүдэлмэриин дүнгые сэгнээд, нүхэр Сталин иигэжэ хэлээ һэн:

«Мүнөө Улаан Арми болбол немецкэ армиһаа үсөөн бэшэ, харин олон танк, ехэ буунууд, самолёдуудтай байна. Манай сэрэгэй техникын шанар тухай хэлэхэ юм болоо һаа, энэ талаар дайсанай зэбсэгжэлтые тэрэ хадаа олон дахин булина».

Советскэ арад болбол гитлеровскэ Германиие манай ороной экономическэ талаар агууехэ илалта хэһэн ябадалаараа большевигуудай партида, нүхэр Сталинда уялгатай байна.

Советскэ арад хадаа эдэ ехэ үрэ дүнгүүдые социалистическэ байгуулалтын бүлюү байһанай ашаар, манай орон дотор социализмын илаһанай ашаар түйлажа шадаба гээшэ. Советскэ арад хадаа сталинска табанжэлнүүдэй үеэ амгалан тайбан социалистическэ байгуулалтын жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэһэн өөрынгөө гүсэхэлтэ ажалай үрэ дүнгүүдые дайн сэрэгэй үдэрнүүдтэ дүүрэн амһаба.

Парти болбол өөрынгөө эрхим хүдэлмэрилэгшэдые сүлөөлэгдэһэн областьнуудта эльгээнэ. Энэ агууехэ хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд элитэ. Бүхы дэлхэй хадаа Советскэ Союзай шэнэ илалтануудые гайхан хаража байна. Манай арюун һайхан Днепрогэс дахин бодожо байна. Донбассшье, Ленинградшье үйлэдбэриин продукциие үгэнэ. Сүлөөлэгдэһэн областьнуудта немецкэ эзэмдэгшэдэй тоноһон ба һандаргаһан ажахы амжалтатайгаар ба түргэнөөр һэргээн бодхоогдожо байна.

Парти болбол советскэ арадые тэмсэлдэ зоригжуулаа, ажалшадта тэмсэлэй тодо һонор заабаринуудые үгөө, сэрэгэй ба уласхоорондын оршон байдалые үнэн зүбөөр харуулаа, дайн сэрэгэй шата бүридэ арадай хэхэ тодорхой зорилгонуудые заажа үгөө. Дайсан хүсэтэй юм гэжэ нюудаггүй байгаа, амжалтаараа һамаархa хэоэггүй гэжэ заадаг һэн. Парти болбол илалта хадаа тулалдаанууд ба ажал соо түйлагдадаг юм гэжэ ходо һургажа байгаа.

Большевистскэ партиин үзэл бодол, Ленин ба Сталинай үзэл бодол хадаа энэ дайн сэрэгэй үедэ илаа. Манай арад хадаа эгээл түрүү научна теореор, марксизм-ленинизмын теореор хүтэлбэрилһэн ба хэжэшье байһан хадаа илаба гээшэ. Мүнөө үеын дайнай жэлнүүдтэ дэлхэй дээрэхи нэгэшье арадта советскэ арадай үмэнэ большевистскэ партиин нээһэндэл адли ерээдүйн тиимэ тодо һонор хараа гэжэ байгаагүй. Нүхэр Сталинай хэлэһэн үгэнүүд, приказууд хадаа хүсэн түгэс прожекторэй яларма толондол адляар манай ороной замые тэрэлтүүлжэ үгэһэн, илалтые түргөөр олохын түлөө өөрынгөө хүсые хайшань яажа ябуулхаб гэжэ мэдэһэн хэдэн олон миллион хүнүүдэй зам тэмсэлэйнь заабари болоjо үгэһэн байна.

Манай партиин үзэл бодол, бүхы яһатан ба нацинуудай адли тэгшэ эрхын, арадуудай хоорондохи эб найрамдалай бодол хадаа манай арадта тон ехэ хүсэ үгэбэ. Тэрэ хадаа бүхы ажалшадые, СССР-эй бүхы арадуудые нэгэдхэхэ хэрэгтэ туһалжа, хүсэн түгэс ба амидаруулагша советскэ патриотизмын үндэһэ һууринь болоjо үгөө. Тэрэ хадаа гитлеровецүүдэй зэрлиг, хүн түрэлтэндэ зэбүүн, муухай үзэл бодолые дүүрэн илажа гараба гээшэ.

Манай арад болбол дайсаниие идейнэ талаар үй бута сохёод байхадаа большевигуудай агууехэ партида, Ленин—Сталинай партида уялгатай байна.

Большевистскэ партиин хүтэлбэри доро советскэ гүрэнэй бэелүүлжэ байһан арадуудай хоорондохи эб найрамдалай политика хадаа антифашистска гүрэнүүдэй хүсэн түгэс блогые нэгэдхэхэ, гитлеровскэ Германиие дэлхэй дээрэ гансаардуулха ябадалда асараа. СССР-эй уласхоорондын амжалтанууд хадаа гитлеровскэ Германиие манай түргэнөөр илаха ябадалда туһалһан байна.

Советскэ арад хадаа советскэ гадаадын политикын гайхамшагта илалтануудаар партидаа уялгатай гээшэ. Советскэ гүрэнэй үнэн зүб, сэсэмэргэн политика хадаа ниитын дайсан болохо гитлеровскэ Германида эсэргүү тэмсэлдэнь дэлхэйн агууехэ демократическа гүрэнүүдэй дайшалхы хани барисаае хангаһан байна.

Большевистскэ парти болбол советскэ гүрэнэй агууехэ илалтануудта, хүсэн шадалаа саашадань шэнээр бүхэжүүлхэ хэрэгтэ манай арадые хүтэлжэ ерэбэ. Тэрэ хадаа арад ниитэтэй таһаршагүй холбоо барисаатай байһан хадаа эдэ бүхы амжалтануудые түйлажа шадаба. Үльгэр түүжэдэ хөөрэгдэдэг Антей тэгшэ түрэл эхэ газар дээрэһээ өөртөө хүсэ шадал абажа байдаг байгаа ха, тэрээн шэнгеэр Ленин—Сталинай парти болбол арадай тэмсэл ба ажал хүдэлмэриие ударидажа байхадаа олон олон миллион ажалшадай үзүүлжэ байһан үнэн сэхэ дэмжэлгэ туһаламжаар бата бэхи ба хүсэн түгэлдэр байна.

«Дайн сэрэгэй үедэ парти хадаа арадтай улам бүри нэтэтэжэ, ажалшан үргэн ниитэтэй улам нягта холбоотой болоо»—гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ. Большевистскэ партида манай арадай үзүүлжэ байһан найдабари этигэлынь, тэрэнэй инаг дуралалынь хэмжээлэшэгүй ехэ. Арад түмэндөө иимэ ойро дүтэ, иимэ түрэл инаг парти гэжэ дэлхэй дээрэ байгаагүй юм. Партиин авторитет ба тэрэнэй нүлөөн хадаа партийна зэргэнүүдэй ургалта соо элеэр харагдана. Дайн сэрэгэй үедэ хэдэн миллион сэрэгшэд, хүдэлмэришэд, колхозникууд, интеллигентнүүд партида оробо. Мүнөө манай партиин зэргэдэ 5.700.000-һаа үлүүтэй хүн тоологдоно! Энэ хадаа большевигуудэй парти болбол олон миллион хүнүүдэй вождь болоһон үнэхөөрөө арадай парти байһанайнь эрхим дээдэ гэршэнь мүн!

Манай арадай һанаа сэдьхэл ба мэдэрэлынь — большевистскэ партиин агууехэ, гениальна вождь нүхэр Сталинай зүгтэ—манай илалтые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ хүнэй зүгтэ хандуулагданхай. Сталинай нэрэтэйгээр Сталинградай хатуу зоригто баатарнууд, Днепрэй геройнууд, Берлиниие илагшад дайнда, фашистска позицинуудые дарахын түлөө тэмсэлдэ ородог байгаа. Илалтынгаа сагые ойротуулхын тулада эсэхэ сусахые мэдэнгүй, амаралтаяа мартаад ажаллажа байһан хүдэлмэришэ бүхэн, колхозник, интеллигент бүхэн Сталин тухай һанажа ябаа. Тиин илалтын ерэхэдэ, илалтын салютуудай нэжэгэнэхэдэ хэдэн олон миллион хүнүүд инаг хайрата Сталин гэһэн нэрэ дуудаа, юуб гэхэдэ Сталин гээшэ илалта мүн.

Энэ агууехэ дайн сэрэг соо манай алдарта Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доронь ябажа илажа гарабабди. Партиин хүтэлбэри доро, нүхэр Сталинай ударидалга доро тэрэнэй сэсэмэргэн захяа заабаринуудые дүүргэжэ, советскэ арад хадаа дайн сэрэгэй ушаруулһан шархануудые тон богони болзор соо эдэгээхэ, манай агууехэ советскэ гүрэнэй сэрэгэй-экономическа хүсэн шадалые саашадань бүхэжүүлхэ ябадалые түйлахань лабтай.

(«Правдын» майн 16-ай түрүү бэшэг).

Кабанскын аймагай Брянска сельсоведэй «Майн 1» колхоздо хабарай тарилга һайнаар ябуулагдажа байна. Илангаяа 2-дохи бригада шалгарна. Тэрэ бригадын член сеяльщик А. Е. Куппов гэгшэ үдэрэйнгөө нормо 120—150 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Купповой сеялкэ соо үрһэн адхаглажа байна. Тэргэн дээрэ бригадир Ф. Т. Антонов (баруун таладанЬ), дундань үрһэ зөөгшэ нүхэр Ф. Шашина гэгшэд.

А. Поповой фото.

Һайнаар ба түргэнөөр тария!

Республикын таряалан дээрэһээ

ИВОЛГА

«Осоавиахим» колхоз аймаг соогоо эгээл түрүүлэн ороонhото культуранудай эртын тарилга дүүргэбэ. Колхоз соохи социалистическэ мүрысөөндэ таряанажалай хоёрдохи бригада (бригадирынь нүхэр Трифонов) түрүүлжэ ябана.

Таряанажалай нэгэдэхи бригада сооһоо плугшад Емельянова, Тихонова, Гаврилова, Антонов гэгшэд түрүү ажалаараа түсгаар шалгаржа, үдэртөө гектар хүртэр хахалнад.

СЭЛЭНГЭ

Хабарай тарилгын үедэхи социалистическэ мүрысөөнэй майн 15-ай дүнгөөр 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Герасимов, партийна организациинь секретарь нүхэр Фомин) аймаг соогоо илажа, ВКП(б)-гэй айком болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаба. Түс колхоз ороонhото культуранудайнгаа эртын тарилгын түсэб үлүүлэн дүүргэһэн ба ороонhото-бобово тарилгаа 82 процент болгоһон байна.

Тэрэшэлэн Карл Марксын, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд ВКП(б)-гэй айком болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абаха кандидадууд болгогдоо.

ТАРБАГАТАЙ.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хабарай халуун хүдэлмэри бурьялжа байна. Колхозникуудай ажалай бүтээсэ эдэ үдэрнүүдтэ бүри дээшэлжэ, ороонhото культуранудайнгаа эртын тарилгын түсэб амжалтатайгаар дүүргээд, Илалтын хүндэлэлдэ зорюулан түсэбһөө гадуур 40 гектар таряа. Һаяар үшөө 80 гектар шэниисэ түсэбһөө үлүүлэн тариха байна.

Тарилгада ябагшадай, илангаяа плугшадай олонхидынь үдэрэйнгөө нормэнуудые эрхим шанартайгаар үлүүлэн дүүргэнэ. Бригадын моришод Кошелев ба Иванов гэгшэд адуу морилые һайнаар харууһалжа плугшад, борнойшод, сеялкэшэтэй үнэр бүтээсэ түйлаха ябадал хангана.

Колхозникуудай дундахи социалистическэ мүрысөөнэй дүн 5 хоног бүри гаргагдажа, түрүүшүүлтэ шагнал үгтэдэг юм. Полевой станайнь дэргэдэ колхозникуудай культурна эрилтэнүүдые хангаха бүхы хэрэгсэлнүүд түхеэрэгдэнхэй. Тэндэхи улаан буландань үдэшэ бүри хөөрэлдөөн болодог ба уншалганууд үнгэргэгдэдэг байна. Мүн тэндэнь бани түхеэрэгдэнхэй. Энэнь үнжөөд лэ түлигдэдэг.

Колхозой правлени колхозникуудые хүдэлмэриһөөнь һаатуулхагүйн зорилгоор, полевой станайнгаа дэргэдэ түтал хадхаха мастерской эмхидхэһэн байна.

Үндэр ургасын түлөө мүрысөөн

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗУУДААР ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ БМАССР-эй НАРКОМЗЕМЭЙ МЭДЭЭН

1945 оной майн 15.

Аймагууд	Ороонhото бобово тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ (проц).	Яровой тарилгын түсэбэй дүүргэлтэ (проц)
Закаменай	74,7	63,9
Хориин	69,9	62,9
Хэжэнгын	66,7	60,7
Сэлэнгын	64,6	47,9
Курумканай	62,7	59,4
Иволгын	61,8	48,6
Тарбагатайн	59,3	49,6
Мухаршэбэрэй	56,1	47,2
Торнин	55,7	44,8
Яруунын	54,9	49,8
Байкало-Кударын	52,2	43,4
Бичурын	51,9	42,9
Кабанскын	48,4	38,4
Кяхтын	46,7	36,5
Заиграйн	44,8	36,9
Прибайкальска	44,3	33,7
Тунхэнэй	44,2	39,2
Зэдын	44,1	32,6
Кударын	41,7	34,2
Баргажанай	36,0	33,2
Хэмта:	54,5	45,2

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар" гэжэ орденууд ба „Эхын медаль" гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

(Үргэлжэлэл. Эхиниинь «Б.-М. Үнэнэй» майн 18-най номерто).

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ НЭГЭДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. КОЛМАКОВА Аксинья Гавриловнае — Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. КУШНАРЕВА Екатерина Наумовнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

3. ОВЧАРЕНКО Вера Тарасовнае—Заиграйн аймагай. Заиграево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

4. ПАНТЕЛЕЕВА Степанида Селимоновнае—Прибайкальска аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

5. РОМАНОВСКАЯ Елена Иннокентьевнае—Прибайкальска аймагай Кома тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

6. УСОЛЬЦЕВА Анастасия Никитичнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ ХОЕРДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АРЕФЬЕВА Татьяна Алексеевнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

2. БОРОДИНА Татьяна Яковлевнае — Прибайкальска аймагай «Красная заря» колхозой колхозница.

3. БУРМАКИНА Агафья Петровнае—Прибайкальска аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

4. КЕЙЗЕРОВА Мария Анкифьевнае—Прибайкальска аймагай Турка тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

5. ЛЕГ[illegible] Фёкла Ильиничнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой Кумысолечебницын хүдэлмэришэн эхэнэр.

6. ЛЕОНОВА Хеония Феоктистовнае—Прибайкальска аймагай Коменско дунда һургуулиин уборщица.

7. РАДИОНОВА Ульяна Фёдоровнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

8. РАДИОНОВА Аграфена Алексеевнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

9. РАДИОНОВА Анастасия Изосимовнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

10. РАДИОНОВА Александра Матвеевнае—Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой колхозница.

11. СУКНЕВА Анастасия Павловнае—Улан-Удэ городой Железнодорожно районой гэрэй эзэн эхэнэр.

12. СИМОНОВА Агафья Ивановнае—Прибайкальска аймагай Ключнево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Г. ЦЫДЕНОВА.**

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ **В. МОНКЕТОЗ.**

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан. 1945 оной апрелиин 19.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

Олон хүүгэдтэй эхэнүүдые „Эхын Алдар“ гэжэ орденууд ба „Эхын медаль“ гэжэ медальнуудаар шагнаха тухай

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-ай Указай үндэһөөр СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаха тэбэл:

Юһэн хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. ЕЛАГИНА Александра Игнатьевнае—Хойто-Байгалай аймагай «Трудовой Северянин» колхозой колхозница.
2. ИЕВСКАЯ Клавдия Павловнае—Хойто-Байгалай аймагай Нижне-Ангарск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
3. НЕМЕРОВА Мария Георгиевнае—Хойто-Байгалай аймагай «Труд» колхозой колхозница.

Найман хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. КУЗНЕЦОВА Дарья Ивановнае—Хойто-Байгалай аймагай Иркана тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. МЕШКОВА Хабдай Арбулаевнае—Хойто-Байгалай аймагай «Омокто Инмунди» колхозой колхозница.
3. ПРОСЕКОВА Зоя Кузьминичнае—Баргажанай аймагай, Баргажанай загаһанай заводой худэлмэришэн.

Долоон ухибүүдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН АЛДАР» ГЭЖЭ 3-ДАХИ ЗЭРГЫН ОРДЕНООР

1. АФАНАСЬЕВА Зинаида Григорьевнае—Заиграйн аймагай Илька тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БАТУРИНА Мария Васильевнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн «Заготзерногой» худэлмэришэн.
3. БУТАКОВА Ксения Васильевнае—Бичурын аймагай Луговскиин нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
4. ВОРОНЦОВА Анна Абрамовнае—Бичурын аймагай «Борец Октября» колхозой колхозница.
5. ГАВРИЛОВА Акулина Терентьевнае—Бичурын аймагай Бичура тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ПАНТЕЛЕЕВА Февронья Панфиловнае—Бичурын аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
7. РУСИНА Елизавета Васильевнае—Тарбагатайн аймагай Тарбагатайн «Заготзерногой» худэлмэришэн.
8. СЕРЯВИНА Анна Васильевнае—Бичурын аймагай «Борец Октября» колхозой колхозница.
9. ТКАЧЕВА Ерестинья Никитьевнае—Бичурын аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.

Зургаан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» ГЭЖЭ 1-ДЭХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. КОСТИНА Екатерина Егоровнае—Заиграйн аймагай 28-дахи разьездын гэрэй эзэн эхэнэр.
2. МЕДВЕДЕВА Мария Демьяновнае—Тарбагатайн аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.
3. ТЕСЛЕВА Матрена Меркульевнае—Заиграйн аймагай Илька тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Табан хүүгэдые түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн эхэнүүдые

«ЭХЫН МЕДАЛЬ» гэжэ 2-ДОХИ ЗЭРГЫН МЕДАЛЯАР

1. АЛЕКСЕЕВА Татьяна Алексеевнае—Заиграйн аймагай Илька тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
2. БУРЛАКОВА Мария Федоровнае—Заиграйн аймагай Заиграйн «Заготзерногой» уборщица.
3. БЕЛЬСКАЯ Наталья Дорофеевнае—Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр.
4. БОНДАРЕВА Мария Васильевнае—Иволгын аймагай, 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
5. ЕВСТИФЕЕВА Степанида Прокопьевнае—Заиграйн аймагай Заиграево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
6. ЕВСТИФЕЕВА Февронья Тимофеевнае—Заиграйн аймагай Заиграево тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
7. ИВАНОВА Мария Феоктистовнае—Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
8. КРАСНОПЕРОВА Мария Антоновнае — Кабанскиин аймагай Кабанск тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
9. КУБЫШКИНА Екатерина Дмитриевнае—Заиграйн аймагай Илька тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
10. ЛЕБЕДЕВА Акулина Васильевнае—Баргажанай аймагай Баргажан тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
11. МЕНЯЕВА Елена Петровнае—Заиграйн аймагай Горхон станциин гэрэй эзэн эхэнэр.
12. МЯКИШЕВА Зинаида Константиновнае—Заиграйн аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
13. ПЕРЕТОЛЧИНА Анна Иннокентьевнае—Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозница.
14. ПЕРЖАКОВА Елена Михайловнае—Заиграйн аймагай 28-дахи разъездын гэрэй эзэн эхэнэр.
15. СЕМЕНОВА Мария Игнатьевнае—Заиграйн аймагай Ново-Брянска нефтебазын сторож.
16. ТЮТРИНА Анна Дмитриевнае—Заиграйн аймагай Илька тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.
17. ЧЕБУНИНА Мария Прокопьевнае—Тарбагатайн аймагай «Красная Заря» колхозой колхозница.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретариин уялгые дүүргэгшэ В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан 1945 оной апрелиин 20.

ИЛАЛТЫН ҮДЭР УЛАН-УДЭДЭ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Улан-Удын хүлхөө-холбоошод майн 9-нэй үдэрэй баярые иигэжэ үнгэргөө. 2. Пединститудай студентнүүд Соведүүдэй байшангай талмай дээрэ ёохор хатарба. **О. Зеккиин** фото.

ГАЗЕТЭНҮҮДЫЕ ХАҺА САГ СООНЬ ПОЛЕВОЙ СТАНУУДТА ХҮРГЭХЭ

Ажалшадай зүгһөө политическэ ажабайдалда һонирхохо ябадал мүнөө хэмжээлэшэгүй ехэ болоо. Гитлеровскэ Германиие советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй бута нэрьеһэнтэй дашарамдуулан сэрэгэй ба уласхоорондын событинууд һүүлэй үедэ түргэ-түргэнөөр хүгжэжэ байна. Иимэ түүхэтэ һонинуудые удаа дары ойлгохын түлөө город ба хүдөө нютагуудай ажалшад радиоһоо гадна хэблэл газетэнүүдые айхабтар һонирхолтойгоор хүлеэнэд.

Большевистскэ хабарай тарилгын эхилхэтэй хамта хүдөө нютагуудай эрэгтэй эмэгтэй колхозниигуудай ехэнхинь колхозуудайнгаа центрнүүдһээ таража, полевой станууд дээрэ эшоод, тарилгын худэлмэриие шиидхэжэ байна. Гэхэ зуура, манай олонхи колхозуудай полевой станууд дээрэ радио үнөө байгуулагдаагүй.

Иимэ түүхэтэ үедэ хэблэл газетэнүүдые хаһа саг соонь аймагай центрнүүдһээ ба түмэрзамай станциинуудһаа, абажа, колхозой правлени гү, али сомсоведтэ асараад, тэндэһээ полевой станууд дээрэ тарааха ябадал айхабтар ехэхэн политическэ удхашанартай хэрэг болоно. Хэблэл газетэнүүдые саг дарыдань уншагшадта хүргэхэ, тэдэниие зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ шухала түрэн түрын хэрэг мүн. Гэбэшье, олонхи нютагуудтахи партийно-комсомольско организацинууд энэ хэрэгтэ шухала анхаралаа табилагүй байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Зуево-Сутайн сомоной колхозуудаар центральна болон областной газетэнүүд саг болзор соогоо тараагдажа, витринэ дээрэ үлэгдэлгүй байха юм. Мүн эндэхи колхозуудай центрнүүдтэшье газетнэ витринэ мүнөө хүртэр эмхидхэгдээгүй зандаа. Түс сомоной Исполкомой байшангай дэргэдэ ганцахан газетнэ витринэ бии болгогдобошье һаа тэрээндэ шэнэ газетэнүүдые түртэ түргэнөөр һэлгэжэ үлгэдэггүй байна. Жэшээнь, апрелиин 22-ой «Б. М. Правда» ба «Б. М. Үнэн» газетэнүүдые абабашье һаа, энэ витринэ дээрэ апрелиин 17-ой газетэнүүд үлгөөтэй байгаа.

Куйбышевэй нэрэмжэтэ колхозой «Хотогор» гэжэ нютагтахи полевой стан дээрэ газетнэ витринэ эмхидхэгдээгүй байхаһаа байтагай, шэнэ газетэ болон журналнууд ехэхэн хожомдожо эльгээгдэдэг байна. Тиин, энэ стан дээрэ түс колхозой олонхи членүүд тарян ба малажал дээрэ байха юм. Партийна эхин организациин секретарь Доржиев ба колхозой правлениин түрүүлэгшэ коммунист Очиров энээниие мэдэжэ байбашье һаа, газетэ болон журналнуудые полевой станууд дээрэ саг болзор соонь хүргэхэ талаар ямаршье хэмжээ абаагүй.

Тэрэшэлэн Торниин аймагай колхозуудаар газетэнүүдые полевой станууд дээрэ тарааха тушаа анхаралаа багаар табина. Түс аймагай Молотовой нэрэмжэтэ, «Красный Восток», «Путь Ленина», Калининай нэрэмжэтэ болон бусад колхозууд республиканска газетэнүүдые 6—7 үдэр үнгэрһэн хойно абана. Иимэ байдалые саашадаа тэсэхын аргагүй.

Хэблэл газетэнүүдые, журналнуудые саг дарыдань уншагшадта хүргэхэ, мүн зүбөөр хэрэглэхэ хэрэг хадаа аймагуудай холбоо-холбоонуудай худэлмэрилэгшэдһөө, нүгөө талаһаань «Союзпечатиин» болон сомисполком, колхозуудай правлениин, партийна, комсомольско организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй үүсхэлһээ дулдыдаха байна. Энэ талаар манай түг түмэн агитаторнууд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ байгаа. Эдэнэр большевистскэ хэблэлые хаһа саг соонь уншагшадта хүргэхэ, зүбөөр хэрэглэхэ тушаа анхарал оролдолгоёо багаар табина.

Манай агитколлективүүдэй олон мянган агитаторнууд полевой станууд дээрэ хэблэл газетэнүүд болон бусад пропагандистска материалнуудые саг болзор соонь тараха, газетнэ витринэ хаа-хаанагүй эмхидхэхэ, газетэнүүдые уншажа үгэхэ ябадалнуудые үргэнөөр һайжаруулха хэрэгтэ партийно-комсомольско организацинуудта халуун туһаламжа үзүүлхэ үүргэтэй.

Н. ЗУГЕЕВ.

САБШАЛАНГАЙ ҮНДЭР УРГАСЫН ТҮЛӨӨ ИИМЭЭР ТЭМСЭНЭБДИ

Колхозой малай тоо толгойе саашадаа олон болгохо ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үбһэ тэжээл гол шухала байна. Хэрбээ үбһэ тэжээлээр дутамаг байбал адуу мал үбэлэй сагта туража ехээр хоролтодо орохо ба адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэб дүүргэгдэхэгүй байһаниинь мэдээжэ.

Тиимэдэ сабшалангай газарһаа үндэр ургаса хуряахын түлөө тэмсэхэ ябадал угаа шухала байна. Сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ ябадалда звено боложо хабаадаха гээшэ зайлашагүй байһаниинь дүршэл дээрэһээ элеэр харагдана. Республикын суута луговод нүхэр Герасимовай дүршэлөөр манай колхоздо луговодческэ звено эмхидхэгдэһэн юм. Энэ звенное 1937 ондо манай колхоз. минии харюусалгада тушаажа үгөө һэн. Тэрээнһээ хойшо манай звено сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын зорилгоор бага бэшэ худэлмэри хэһэн байна.

Урда жэлнүүдтэ манай звено туршалгын участогһаа гектар бүриин 40 центнер, уһалагдадаггүй газарһаа—15 центнер үбһэ хуряаһан байха юм. Нёдондо манай звенодо 5 хүн худэлмэрилөө. Тиин, бидэнэр бүхы худэлмэреэ бэедээ таажа абаад өөһэд соогоо хубаарилһан байгаабди. Колхозой правлени манай звенодо 600 гектар сабшалангай газар уһалха даалгабари үгөө һэн. Тэрэниие дүүргэхын тулада хүүшан һубаг канавануудые заһабарилха болон шэнээр түхеэрхын тулада бага бэшэ худэлмэри ябуулаабди. Бидэнэрэй хүсөөр 30 километр утатай олон ондоо һубаг канаванууд татагданхай. Туршалгын участок болгон таһалһан 20 гектар сабшалангаа наг шэбхээр утэгжүүлжэ бүүса болгоһон ба бүхы участогуудаа модо шулуун гэхэ мэтэһээ арилгаһан байнабди.

Хабар эртэ байхада һайрамай уһа сабшаландаа тогтоохын түлөө тэмсэжэ бүхы хаалтануудаа бүгэдыень заһажа уһалуурнудаа бэлэдхэдэгбди. Нёдондо звеномнай 600 гектар сабшалангаа хоёр дахин уһалһан байна.

Мүн газар утэгжүүлхэ наг шэбхэ болон бусад зүйлнүүдые хаһа болзор соонь бэлэдхэжэ, агротехникын заабаряар хэрэглэдэгбди. Нёдондо 6.000 шарга наг шэбхэ гаргаха түсэбтэй байһан аад, 8000 тэргэ гаргаабди. Хабар тарааһан шэбхэ дээгүүрээ уһалжа эхилдэг байнабди. Сабшалан дээрэ гаргагдаһан шэбхын гэдэмсээр түсхай тэмсэгээр бутаргаха хэрэгтэй.

Туршалгынгаа участогта эгээл шухала анхаралаа табижа олон дахин уһалдаг ба һайнаар утэгжүүлдэгбди.

1944 ондо бидэнэрэй тушаажа абаһан 600 гектар газарһаа га бүриин 2 центнер, 20 гектар туршалгын участогһаа га бүриин 60-65 центнер үбһэн хуряагдаа.

Сабшалангай ургаса хуряаха түсэб дүүргэһэнэйнгээ ашаар звеногой членүүд нэмэлтэ түлбэри абаа. Нүхэд Ханчинова, Балданов Балданова гэгшэд 20—20 центнер үбһэ нэмэлтэ түлбэри абаһан байна. Мүн намда 65 центнер үбһэн үгтөө.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэнэй һайн ургаса абтаһанай ашаар адуу малнай садхалан үбэлжөө. Гадна, манай колхоз ондоо колхозуудта социалистическэ туһаламжа болгон 1.000 гаран центнер үбһэ үгэһэн байха юм.

Энэ жэлдэ манай звено 600 гектар уһалха ба 25 гектар сабшалан утэгжүүлжэ, бүүса болгохо уялга абанхай. Тиин, бидэнэр дээрэхи участогаа һайнаар уһалан утэгжүүлжэ гектар бүхэнһөө 25 центнер, туршалгын участогһаа га бүриин 70—75 центнер үбһэ хуряаха уялга абаад Кировэй нэрэмжэтэ хүршэ колхозойнгоо луговодческо звеное социалистическэ мүрысөөнтэ уряабди.

Бидэнэр абһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө сабшалангаа һайжаруулха бүхы хэмжээнүүдые абажа байнабди. Сабшалан дээрээ 6.000 гаран тэргэ наг шэбхэ гаргаад, энэнэй агротехникын заабаряар хэрэглэжэ эхилээбди. Мүн уһалууриин худэлмэри нарин һайнаар ябуулагдажа байна. Уһалуури һаадгүйгөөр үнгэргэхэ һубаг канаванууд һайнаар заһабарилагданхай.

Социалистическэ адуу малаа садхалан тэжээлээр хангажа, тоо толгойень улам олошоруулан, ашаг шэмыень ехэдхэхын зорилгоор, тэдэнэр сабшалангай үндэр ургаса хуряаха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ хабаадуулхабди гэжэ звеногойнгоо, зүгһөө найдуулнаб.

Б. ИДАМЖАПОВ. Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой луговодческо звеное даагша.

ХИЛЫН СААНА

ЗАКАРПАТСКА УКРАИНА ТУХАЙ ФИРЛИНГЕРЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ЛОНДОН, майн 15. (ТАСС). Чехословацка пресс-бюроһоо абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, чехословацка премьер-министр Фирлингер гэгшэ иигэжэ мэдүүлбэ гэжэ Рейтер агентство дамжуулна:

«Закарпатска Украинын арад зон бэлбэл Полтавска ба Харьковска областьнуудай таряашадай хэлэн дээрэ хөөрэлдэдэг украинецүүд юм. Тэдэнэр халаан мүнөө өөрынгөө автономно правительство байгуулаа. Тэрэнь Советскэ Союзтай нэгэдэхэ хүсэлөө мэдүүлээ. Теэд, мүнөө үедэ энэ правительство болбол манай правительствын засагые мэдэрһээр. Лондондо байһан чехословацка гүрэнэй соведэй член Иван Петрущак гэгшэ мүнөө үедэ Ужгородто дотоото хэрэгүүдэй министрэй түлөөлэгшын тушаалда байна. Петрущак бэлбэл бидэнэртэй хэлхээ-холбоо барижа, чехословацка правительствын, мүн тэрэшэлэн Карпатска Украинын национальна советтэй хүсэд зүбшэжэ, ябуулгаяа хэнэ.

Нютагай арад зоной бодото хүсэлые хараадаа абажа, Карпатска Украина тухай асуудалые эгээл һайн эб найрамдалай ёһоор Москватай шиидхэхэ гэжэ президент Бенеш болон манай правительство хүсэжэ байна».

АМЕРИКАНСКА СЭРЭГҮҮД ГЕСТАПЫН НАЧАЛЬНИГАЙ ОРЛОГШО КАЛЬТЕНБРУННЕР ГЭГШЫЕ ПЛЕНДЭ АБАБА

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Англида байһан радиопередатчигай мэдээсэлэй ёһоор австрийскэ патриодуудтай хамта 80-дахи американска дивизиин отряд болбол гестапын начальнигай орлогшо ба австрийска СС-тэнэй отрядуудай начальник болохо Кальтенбруннер гэгшые плендэ абаба.

Гэб гэнтэ баригдаһан Кальтенбруннер хадаа би немецкэ сэрэгэй врач Нээшэб гэжэ мэдүүлбэ. Тэрэ хадаа харюусаха документнүүдыешье харуулһан байгаа. Тэрээниие мэдэхэгүйн түлөө һахал ургааһан байба. Бүримүһэн элирүүлэгдэхэдээ Кальтенбруннер мэдэрбэ.

Тэрэнэй гартэ германска олон банкнот, алтан ба долларнууд олдобо. Кальтенбруннер болбол түрүү зэргын сэрэгэй гэмтэн гэжэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Гэм зэмэгүй хэдэн миллион хүнүүдэй алагдаһанай түлөө Кальтенбруннер бусад гэмтэнтэй адли харюусаха ёһотой.

СЭРЭГЭЙ ГЭМТЭДЭЙ СПИСОКТО ГЕРИНГ ОРУУЛАГДАБА

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулһанай ёһоор, сэрэгэй гэмүүдые мүшхэбэрилхэ Нэгэдэмэл наһануудай комисси үсэгэлдэр иигэжэ соносхобо: «Хэблэлдэ зүбшэн хэлсэһэнтэй дашарамдуулан, сэрэгэй гэмүүдые мүшхэбэрилхэ Нэгэдэмэл наһануудай комисси болбол сэрэгэй гэмүүдые хэһэнэй түлөө зэмэлэгдэһэн хүнүүдэй түрүүшын списокто Герингын нэрэ аяар 1944 оной ноябрь соо оруулагдаһан байгаа гэжэ мэдүүлхээр түлөөлэгдөө. Энэ список хадаа Нэгэдэмэл наһануудай комиссаар баталан абтаба».

ПРАГАДА ГИТЛЕРОВСКЭ АГЕНТНУУДЫЕ АРЕСТОВАЛБА

ПРАГА, майн 16. (ТАСС). «Богеми ба Моравиин протекторат» гэдэтэй (гитлеровецүүд эзэмдэһэн Чехословакияа тиигэжэ нэрлэдэг байгаа) марионеточно «президент» Эмиль Гаха гэгшэ эндэ арестовалагдаба. Мүн тэрэшэлэн марионеточно правительствын «премьер-министр» ба «юстициин министр» байһан Ярослав Крейчи, «премьер-министр» байһан Рихард Бинерт, «зам харилсаанай министр» Генрих Каменецкий, «финансуудай министр» Йозеф Кальфус, «хүдөө ажалай министр» Адольф Грубы ба чешскэ фашистска партиин хүтэлбэрилэгшэ генерал Рудольф Гайда гэгшэд арестовалагдаа.

АНГЛИЙСКА СЭРЭГҮҮД МИЛЬХ БА МАНТЕЙФФЕЛЬ ГЭГШЭДЫЕ ПЛЕНДЭ АБАБА

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Лондонско радио хадаа германска генерал-фельдмаршал Мильх ба 3-дахи танкова армиие командалагша генерал-лейтенант Мантейфель гэгшэд английска сэрэгүүдээр плендэ абтаад, Люнебург шадархи лагерьта хаагдаад байна гэжэ дамжуулна.

Хүдөө-ажалай продуктнуудай бэлэдхэл шангадхаха

В. ЯКУНЕВ, СССР-эй Наркомзагай БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ

Манай агуу ехэ Эхэ орондо дээрмэдэн добтолһон германска империалистнар үндэһөөрөө хяа һампа сохигдобо. Героическа Улаан Армимнай союзна сэрэгүүдэй туһаламжа доро дайсанаа даража, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнине илалта түгэлдэрөөр дүүргэбэ.

Манай республикын колхозно таряашад хүдөө-ажалай продуктнуудые тушааха гүрэнэйнгөө урдахи нангин уялгые дайн сэрэгэй үедэ хүндэтэйгөөр дүүргэжэ, Улаан Армиин сэрэгүүдэй эсэсэй илалта түйлаха энэ түүхэтэ хэрэгтэ угаа ехэ туһа хүргэһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхозууд болон колхозниигууд 1945 ондо гүрэндэ тушааха продуктнуудһаа аванс болгон 250 мянган пүүд мяха, 2.353 мянган литр һү, 670 хэһэг үндэгэ, 150 мянган пүүдһээ дээшэ нооһо, 65 мянгаһаа дээшэ пүүд ороохо эрүүлээ.

Тэрэшэлэн 1945 оной гараһанһаа хойшо республикын түрүү аймаг болон колхозууд хүдөө-ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Республикын колхозууд гүрэндэ мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 226 процент дүүргэбэ. Хэжэнгын. Иволгын аймагууд гүрэндэ нооһо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 90 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн Мухаршэбэрэй, Прибайкалиин колхозууд нооһо тушаалгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Сэлэнгын аймаг һү тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб гүйсэд дүүргэнхэй. Прибайкальска, Иволгын, Кабанскын колхозууд һү тушаалгаяа бараг һайнаар ябуулжа байна. Иволгын, Мухаршэбэрэй, Бичурын аймагууд брынзэ тушаажа эхилбэ.

Зүгөөр, дээрэхи жэшээнүүдые республикын бүхы аймагуудаар сасуулжа ябабашье болошогүй. Олон тоото аймаг болон колхозууд хүдөө-ажалай продуктнуудые тушааха гүрэнэйнгөө урдахи уялгые дүүргэхэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Мүнөө үедэ малажалай продуктнуудые (һүн, үндэгэ, нооһон, брынзэ) тушааха эгээл харюусалгатай үе оробо. Хэрбээ эдэ болзорнуудые хойшолуулһан аймаг болон колхозууд байгаа һаа эгээл һайн сагаа баража гүрэнэйнгөө урдахи уялгые дүүргэхэ ябадалаа хожомдуулха байна. Тиимэтэ бэлэдхэлэй наркомадай аймагуудтахи түлөөлэгшэнэр болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха ябадал энэ гэһээр шангадхаха бүхы хэмжээнүүдые хараалха зэргэтэй. Гэбэшье, зарим аймагуудтахи бэлэдхэлэй организацинууд гүрэндэ малажалай продукт тушаалгые түргэдхэхэ эрид хэмжээ абаагүй байһаар. Тэрэнһээ боложо республикын колхозууд гүрэндэ һү тушааха түсэбөө майн 10-ай мэдээгээр оройдоо 40,6 процент дүүргэһэн байба. Бичурын, Кударын, Хэжэнгын, Хориин, Заиграйн, Махаршэбэрэй аймагуудаар һү тушааха түсэб холо хангалтагүй дүүргэгдэжэ байна. Бэлэдхэлэй наркомадай эдэ аймагуудтахи түлөөлэгшэд Сюсин, Кривогорницин, Хлебников, Николаев, Аюшиев, Светков гэгшэд һүнэй бэлэдхэл түргэдхэхэ тушаа ямаршье хэмжээ абаагүй байхань гайхалтай.

Дээрэхи болон бусад аймагуудтахи маслопромуудые эрхилэгшэд һүнэй бэлэдхэл түргэнөөр ябуулха худэлмэри эмхидхэхын оронда имагтал справка, актнуудые бэшэдэг үүргэтэй болошонхой. Олонхи тоһоной завод, сепараторна пункт болон һү суглуулагшад аяар мүнөө хүртэр худэлмэреэ эхилээдүй байһаар. Теэд, аймагуудтахи бэлэдхэлэй организацинууд болон маслопромой хүтэлбэрилэгшэд эдэнэрые худэлмэрилүүлхэ тухай һанаалаа табинагүй. Тэрэнһээ боложо республикын зарим колхозууд гүрэндэ тушааха түсэбөө дүүргээгүй байжа, һүеэ ондоо тээшэнь хүүли бусаар гаргашалжа байха юм. Иимэ баримтанууд Бичурын аймагай Ленинэй Молотовой, Крупскаягай, Мухаршэбэрэй аймагай Кагановичын, Ворошиловай (Шаралдай), Суулгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ болон бусад колхозуудаар үзэгдэнэ.

Тэрэшэлэн республикын колхозниигууд үмсынгөө һү тушааха түсэбүүдээ хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Курумканай аймагай колхозниигуудһаа аяар мүнөө хүртэр нэгэшье литр һүн тушаагдаагүй. Заиграйн, Мухаршэбэрэй, Хориин, Тарбагатайн, Кабанскын, Сэлэнгын аймагуудта колхозниигуудһаа һү тушаажа абаха худэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Баргажанай, Курумканай аймагуудаар үндэгэ бэлэдхэхэ түсэб холо хангалтагүй. Байкало-Кударын, Кяхтын, Курумканай, Бичурын, Кударын аймагуудай колхозниигууд мэнэ һая болтор гүрэндэ ганцашье мөнсогор үндэгэ оруулаагүй байба. Мухаршэбэрэй аймагай колхозниигууд гүрэндэ үндэгэ тушааха түсэбөө—2 процент, Сэлэнгын—1,6 процент, Тарбагатайн—1,4 процент дүүргэһэн байха юм. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ үндэгэ бэлэдхэхэ шухала хэрэгтэ дурсагдагша аймагуудай бэлэдхэлэй организацинуудай түлөөлэгшэнэрэй тон хайша хэрэгээр хандаһыень гэршэлнэ. Тахяа шубуунай олоороо түрэжэ байгаа энэ үедэ гүрэндэ тушааха үндэгэ суглуулагшад хаанашье худэлмэрилдэггүй байна.

Республикын колхозууд хони ямаа хайшалжа эхилбэ. Тэрээнтэй хамта гүрэндэ нооһо тушааха ябадал дары эмхидхэгдэхэ зэргэтэй. Гэбэшье, энэ худэлмэри тон хангалтагүй ябана. Республика дотор нооһо тушааха түсэб майн 10-ай мэдээгээр оройдоо 12,2 процент дүүрэһэн байна. Байкало-Кударын, Кяхтын аймагууд мүнөө хүртэр нэгэшье килограмм нооһо тушаагаадүй байһаар. Мүн оройдоо гурбан аймагуудай (Прибайкали, Иволга, Закамен) колхозууд гүрэндөө нооһо тушаажа эхилбэ. Нооһо тушаалгын иимэ хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан болобошье, аймагуудай Заготживсырье, Заготконторо, Райпотребсоюз болон бусад бэлэдхэлэй эмхи зургаанууд олоо хүртэр амгалан зангаараа һууһаар.

Хүдөө-ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха ябадалые унжагайруулжа огто болохогүй. Агуу ехэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам саашань бүхэжүүлхэ хэрэгтэ манай хүдөө-ажалай продуктнууд угаа ехэ удхашанартай байна.

Героическа Улаан Армиингаа айхабтар ехэ түүхэтэ амжалта түйлажа дайгаа илалта түгэлдэрөөр дүүргэһэндэ ба Верховно Главнокомандалагша Советскэ Союзай Маршал нүхэр Сталинай Майн Нэгэнэй приказда харюу болгон республикын колхозууд болон колхозниигууд гүрэндэ тушааха хүдөө ажалай продуктнуудаа сүм дүүргэхэ бүхы хэмжээнүүдые абаха байһаниинь һэжэггүй. «Манай орондо дайн сэрэгэй ушаруулһан шархануудые түргэнөөр эдэгээн заларуулагты, манай советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые үшөө дээшэнь үргэгты! (Сталин).

Гүрүү МТС-эй эрхим бригаданууд

Саянтын машинно-тракторна станциин хэдэн олон бригаданууд тракторна худэлмэриингөө хабарай түсэб үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Бимбо Дымбрыловэй тракторна бригада условно трактор бүхэнөөр 175 гектар элдүүрилжэ, хабарай худэлмэриингөө түсэб 170 процент дүүргээд, горьтойхон тоонай горючи арбилба. Мүн нүхэд Гомбоцырен Базаров, Базаржап Бадмаев хоёрой бригадын членүүд тракторна худэлмэриингөө хабарай түсэб түс түстаа 140 процент дүүргэжэ, МТС соогоо хоёрдохи һууринуудые эзэлбэд. Залуу трактористка Долгор Вампилова ба Дамбадугар Анжуев гэгшэдэй бригаданууд мүн лэ хабарайнгаа худэлмэриин түсэбүүдые үлүүлэн дүүргээ.

Һаяар бэшэ бригадануудынь хабарайнгаа түсэбүүдые дүүргүүтэй байна. Эндэхи бүхы тракторна бригаданууд түрүүшүүдэйнгээ дүршэлые халан абажа, тэдэнэртэй тон адляар худэлмэрилхын түлөө шууд шангаар тэмсэнэд.

Харюусалгата редактор **Ц. Г. ГАЛСАНОВ.**

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89; ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв).

Н 00356. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5500.